

Hvad er danskernes holdninger til narkotikapolitiske spørgsmål?

Som et led i en større europæisk kortlægning har Gadejuristen fået foretaget en meningsmåling hos firmaet Synovate <http://www.synovate.com/contact/europe/dk>. I meningsmålingen, som blev foretaget i januar 2009, har danskerne tilkendegivet deres holdning til illegale rusmidler, og deres holdning til hvilke foranstaltninger, der bør iværksættes for at imødegå skader relateret til brug af illegale rusmidler. Meningsmålingen var internetbaseret og 1122 personer over 18 år besvarede de stillede spørgsmål. Det er måske ikke overraskende, at danskerne på flere væsentlige punkter ikke er enige i den aktuelt førte narkotikapolitik, men det må give stof til eftertanke, at de danske politikere indtil nu ikke har været videre lydhøre overfor vælgerne holdninger til indsatser på narkotikaområdet.

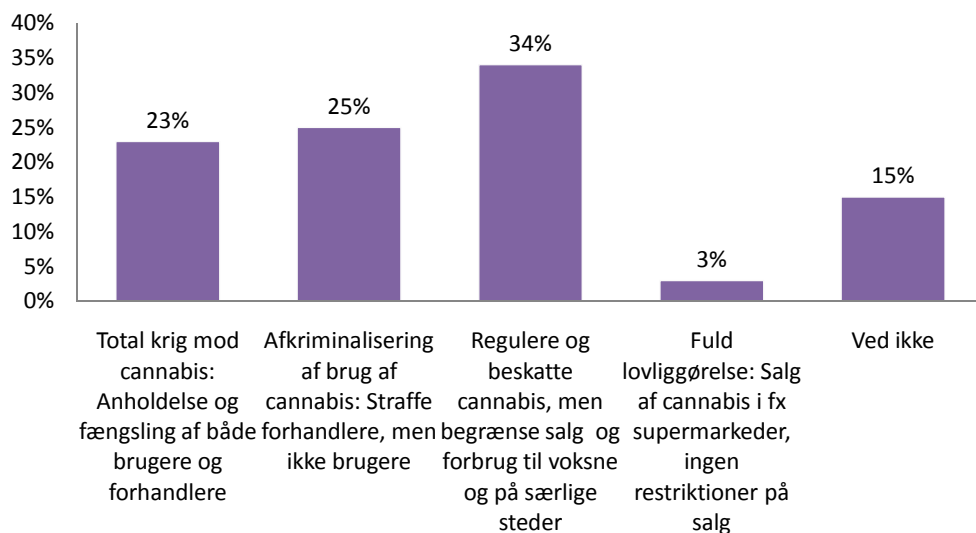
1. Cannabis

I 2003 udkom regeringens narkotikapolitiske plan: [Kampen mod narko](#), som introducerede et brud med de danske traditioner om ikke at forfølge og straffe brugerne af illegale rusmidler. Nu skulle der være nul-tolerance, ikke mindst over for unge, som efter regeringens mening, havde et alt for lemfældigt eksperimenterende forbrug af rusmidler, ikke mindst af cannabis. Men hvor mange danskere bakker egentligt op om denne politik? Når man spørger danskerne om, hvordan man bedst kontrollerer forbrug af cannabis, er det kun 23% som tilkendegiver deres støtte til regeringens aktuelle nul-tolerance politik, mens 34% mener, at staten selv bør regulere og beskutte omsætningen af cannabis mod at lade voksne indtage rusmidlet på dertil indrettede steder. Andre 25% giver udtryk for den holdning, at brugere af cannabis ikke hører hjemme i straffeapparatet; brugerne skal ikke mødes med straf, det skal alene de, som sælger.

Hvad mener du er den mest effektive kontrolindsats for cannabis?

- a. Total krig mod cannabis: Anholdelse og fængsling af både brugere og forhandlere
- b. Afkriminalisering af brug af cannabis: Straffe forhandlere, men ikke brugere
- c. Man bør regulere og beskutte cannabis, men begrænse salg og forbrug til voksne og på særlige steder
- d. Fuld lovliggørelse: Salg af cannabis i fx supermarkeder, ingen restriktioner på salg
- e. Ved ikke

Hvad mener du er den mest effektive metode til at kontrollere cannabis?

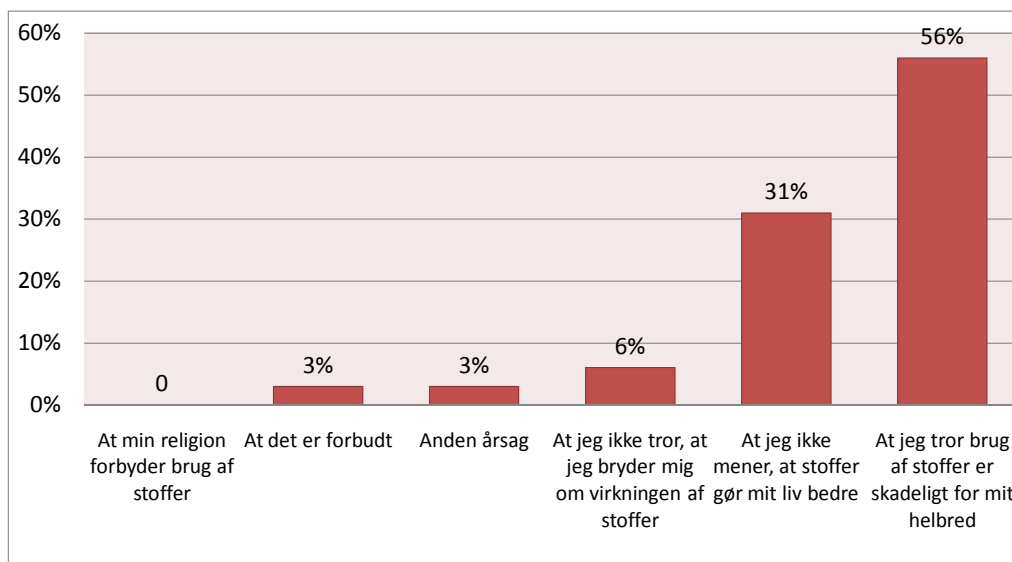
2. Grunde til ikke at bruge illegale rusmidler

Der blev også spurgt om, hvilke grunde danskerne selv har, til IKKE at bruge illegale rusmidler, ud fra den betragtning, at en repressiv lovgivning med straffjemmel i sig selv kunne have en forebyggende virkning. Altså forestillingen om, at danskerne undlader at forbruge narkotika, fordi det er forbudt. Som man kan se, er danskerne tilsyneladende velinformede om narkotikas skadevirkninger, for hele 56 % tilkendegiver, at de ikke forbruger narkotiske stoffer, fordi de mener, at det er skadeligt for helbredet. Kun 3% peger på lovgivningen, som den betydeligste faktor. Danskerne anser altså ikke på nogen måde lovgivningen som en hindring for eget forbrug. Konkret blev der spurgt om følgende:

Hvilken grund er den vigtigste for at afholde dig fra at bruge illegale rusmidler? KUN ÉT SVAR

- Fordi det er forbudt
- At jeg tror brug af stoffer er skadeligt for mit helbred
- At jeg ikke tror, at jeg bryder mig om virkningen af stoffer
- At jeg ikke mener, at stoffer gør mit liv bedre
- At min religion forbyder brug af stoffer
- Anden årsag

Hvilken grund er den vigtigste for at afholde dig fra at bruge illegale stoffer

Der har i

3. Uddeling af sterilt injektionsudstyr

I Danmark har der aldrig været forbud mod salg af injektionsudstyr, som det f.eks. har været eller er tilfældet i USA, Rusland og andre lande, men danske stofbrugere har på den anden side heller ikke et retskrav på let adgang til sterilt injektionsudstyr og prioriteringen af denne væsentlige smitteforebyggende og skadesreducerende indsats er da også svingende fra kommune til kommune.

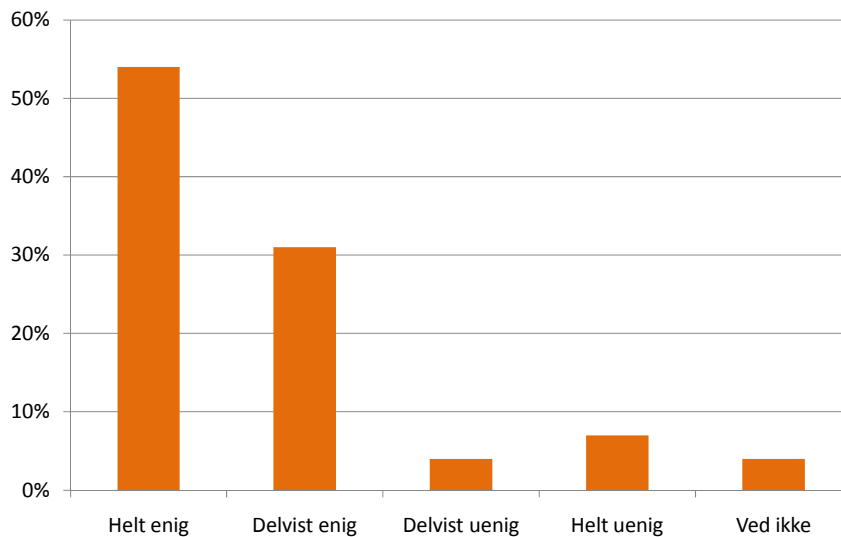
Det følgende spørgsmål adresserer udlevering af sterilt injektionsudstyr, og det bekræftes, at en sådan praksis er i klar overensstemmelse med danskernes holdning.

Er du enig i, at der bør udleveres sterile sprøjter og nåle til stofbrugere for at stoppe spredningen af blodbårne infektioner som HIV og leverbetændelse?

- a. Helt enig
- b. Delvist enig
- c. Delvist uenig

- d. Helt uenig
- e. Ved ikke

Er du enig i, at der bør udleveres sterile sprøjter og nåle til stofbrugere for at stoppe spredningen af blodbårne infektioner som HIV og leverbetændelse?

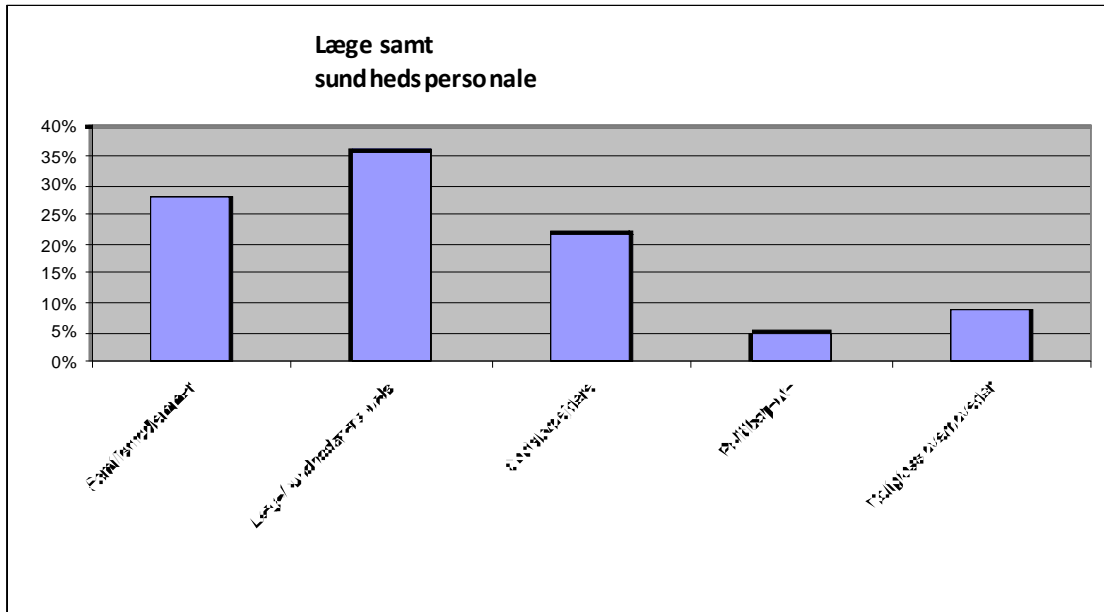
4. Hvem skal tage sig af udsatte stofbrugere?

Det næste spørgsmål drejer sig om holdninger til, hvilke faggrupper danskerne tillægger størst autoritet i forbindelse med behandlingen af de mest udsatte stofbrugere. Dette spørgsmål kan ses i det perspektiv, at mange stofbrugere har tættere og mere intensive relationer til politi og retsvæsen, end de har til sundhedsfagligt personale som følge af den massive prioritering af kontrolindsats som indebærer, at hovedparten af det samlede ressourceforbrug i narkotikaindsatsen anvendes på kontrol og retshåndhævelse – på bekostning af den forebyggende indsats og behandlingsindsatsen. Overordnet mener danskerne imidlertid, at sundhedspersonale og familiemedlemmer er de mest nærliggende aktører i forhold til denne gruppe af stofbrugere.

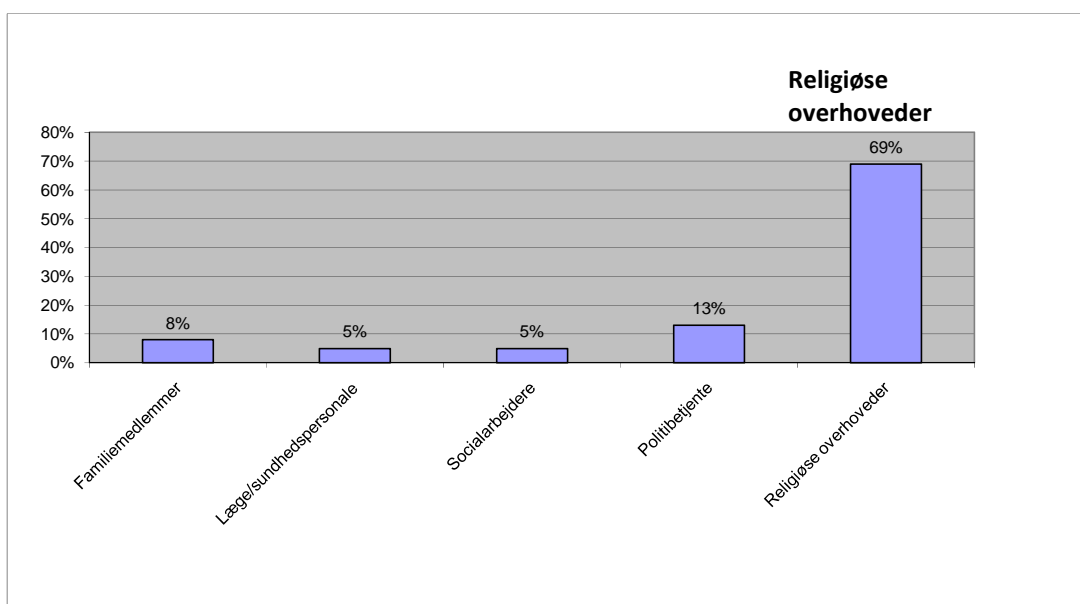
Hvilke personer synes du er de mest kompetente, når det drejer sig om at sætte ind i forhold til de mest udsatte stofbrugere? Rangér efter kompetence: Mest kompetente = 1 og mindst kompetente = 5

- a. Familiemedlemmer
- b. Læge/ sundhedspersonale
- c. Socialarbejdere
- d. Politibetjente
- e. Religiøse overhoveder, f.eks. præster, imamer eller rabbinere

Hvilke personer synes du er de **mest** kompetente, når det drejer sig om at sætte ind i forhold til de mest udsatte stofbrugere?

Hvilke personer synes du er de **mindst** kompetente, når det drejer sig om at sætte ind i forhold til de mest udsatte stofbrugere?

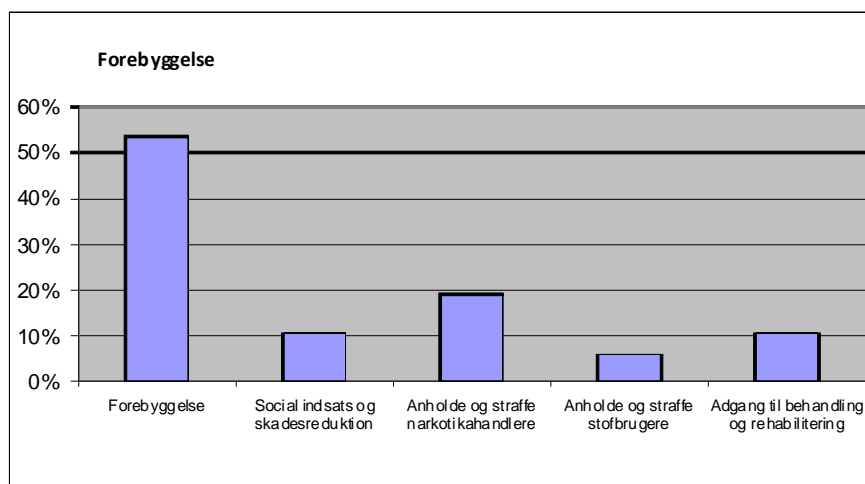
5. Hvilke tiltag er de vigtigste på narkotikaområdet?

Det følgende spørgsmål kortlægger danskernes holdninger til hvilke indsatser der bør prioriteres i narkotikaindsatsen. Igen skal dette spørgsmål ses i det perspektiv, at langt størstedelen af de økonomiske midler på narkotikaområdet allokteres til kontrolindsats, dvs. politi og retsvæsen. Den danske befolkning peger imidlertid på forebyggelse som den foranstaltning, der skal prioriteres højest. Alligevel findes der i Danmark næsten ingen regulær forskning, som kunne give anvisninger til hvordan denne indsats varetages bedst, og forebyggelsestiltag udføres for ofte tilfældigt og ukoordineret.

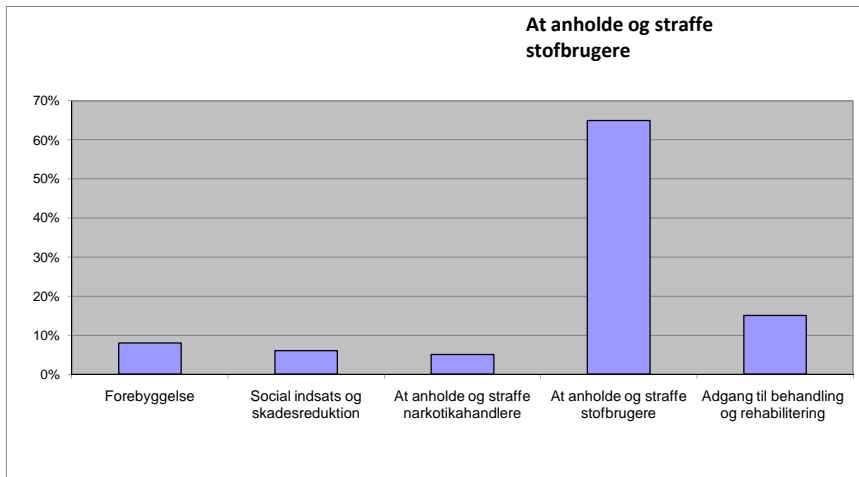
Hvilke af følgende tiltag synes du er de vigtigste i indsatsen på narkotikaområdet? Rangér efter vigtighed: Vigtigst = 1 og mindst vigtig = 5

- Forebyggelse og undervisning
- Social indsats, omsorg og skadesreducerende tiltag for stofbrugere
- At anholde og straffe narkotikahandlere
- At anholde og straffe stofbrugere
- Adgang til behandling og rehabilitering for stofbrugere

Hvilke af følgende tiltag synes du er de vigtigste i indsatsen på narkotikaområdet?

Hvilke af følgende tiltag synes du er de mindst vigtige i indsatsen på narkotikaområdet?

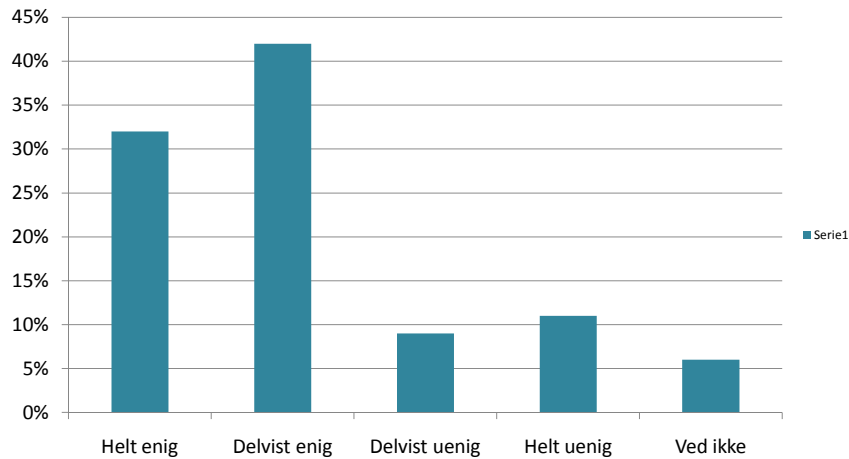
6. Behandling med heroin

Nu har den danske regering sagt ja til opstart af heroinbehandling, som er en behandlingsform, der gennem adskillige grundigt udførte forsøg i udlandet har bevist sin relevans. Heroinbehandlingen startes op i København februar 2010 og derefter i en mindre håndfuld andre byer. Danskerne har fra forholdsvis tidligt i 1990'erne støttet iværksættelse af et dansk heroinforsøg, eksempelvis også i en Vilstrup-måling i 1998 der viste, at 2/3 af den danske befolkning bakkede op, og støtten ser ud til at være steget her 11 år efter, hvor 75% erklærer sig helt enige eller delvist enige i, at heroin bør anvendes i behandlingen.

Er du enig i, at man bør ordinere heroin til de heroinafhængige stofbrugere, som ikke kan behandles på nogen anden måde?

- a. Helt enig
- b. Delvist enig
- c. Delvist uenig
- d. Helt uenig
- e. Ved ikke

Er du enig i, at man bør ordinere heroin til de heroinafhængige stofbrugere, som ikke kan behandles på nogen anden måde?

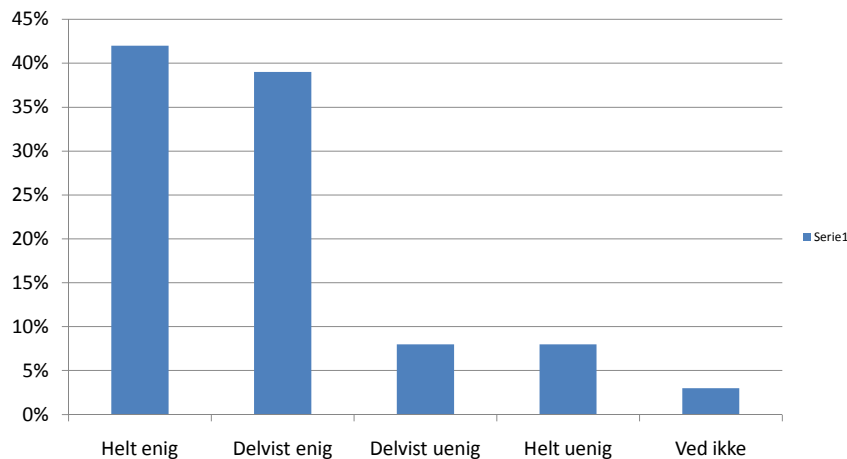
7. Fixerum

På trods af at lokale beboere, forretningsdrivende, lokalpolitikere og en række andre aktører på Vesterbro i København i årevis har peget på behovet for et såkaldt "fixerum" i bydelen, har regeringen, såvel som den tidligere regering, hidtil nægtet opførelsen af et sådant, uden i øvrigt at have gyldige argumenter for opretholdelse af forbuddet. Fixerum har i andre europæiske lande gennem mange år vist, at det har været en fornuftig investering, både hvad angår stofbrugeres helbred, forebyggelse af overdosedødsfald, og i forhold til at skåne nærmiljøet for henkastet brugt injektionsudstyr og øvrige gener fra åbne stofscener. Et overvældende flertal af danskere, hele 80% – som altså også bor i Vestjylland og i Kerteminde og ikke kun på Vesterbro – har erklæret sig positive overfor etablering af fixerum.

Er du enig i, at man bør åbne såkaldte "fixerum" med sundhedsfagligt personale, hvor stofbrugere, som nu indtager stoffer under uhygiejniske og risikable forhold i baggårde og direkte på gaden til stor gene for lokale befolkningsgrupper, i stedet kan tage stofferne under mere sikre forhold for alle parter?

- Helt enig
- Delvist enig
- Delvist uenig
- Helt uenig
- Ved ikke

Er du enig i, at man bør åbne såkaldte "fixerum" med sundhedsfagligt personale, hvor stofbrugere, som nu indtager stoffer under uhygiejniske og risikable forhold i baggårde og direkte på gaden til stor gene for lokale befolkningsgrupper, i stedet kan tage stofferne under mere sikre forhold for alle parter?

8. Religiøs omvendelse i behandlingen af stofbrugere

De danske myndigheder har siden den økonomiske oprustning af stofbehandlingssystemet i 1996 været vidne til etablering af en række meget forskellige behandlingssideologiske tiltag, heriblandt en række tilbud baseret på religiøs forkyndelse og omvendelse af behandlingssøgende stofbrugere. Gadejuristen spurgte danskerne, hvorvidt man mente, at denne type tilbud skulle finansieres af offentlige midler. Og selvom man må formode, at danskerne i det store og hele støtter offentligt finansierede behandlingstilbud til stofbrugere, så går grænsen åbenbart, hvor det drejer sig om religiøs forkyndelse. 70% af danskerne mener ikke denne type tilbud skal betales via skattebilletten. Denne holdning skal ses i sammenhæng med at en lang række eksisterende tilbud i dag ville kunne karakteriseres som religiøse, hvor stofbrugerens loyalitetstilkendegivelse til den givne religiøse praksis er en forudsætning for at kunne modtage behandling.

- 1) **Der er i Danmark etableret en række private behandlingstilbud, som på religiøst grundlag søger at omvende stofbrugere til en bestemt religiøs opfattelse. Det gælder f.eks. sekten Evangelist, 12-trinsbaseret minnesotabehandling, Pinsekirken og Scientology. Mener du, at det er acceptabelt, at offentlige midler bruges på sådanne religiøse behandlingsformer?**
- a) Ja, absolut
 - b) Ja, måske
 - c) Både/og
 - d) Nej, nok ikke
 - e) Nej, absolut ikke

Der er i Danmark etableret en række private behandlingstilbud, som på religiøst grundlag søger at omvende stofbrugere til en bestemt religiøs opfattelse. Det gælder fx sekten Evangelist, 12-trinsbaseret minnesotabehandling, Pinsekirken og Scientology (Narconon). Mener du, at det er acceptabelt, at offentlige midler bruges på sådanne religiøse behandlingsformer?

